

X. HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU²²

(zpracovalo MF ČR)

Z údajů o pokladním plnění státního rozpočtu vykázaných ČNB za **leden až září 2007** vyplývá převaha příjmů státního rozpočtu nad jeho výdaji o 36,3 mld. Kč. Vykázaný **přebytek hospodaření státního rozpočtu** ve výši 36,3 mld. Kč byl vzhledem k jeho rozpočtované výši (-91,8 mld. Kč) relativně příznivý a byl o 34,8 mld. Kč vyšší než ve stejném období roku 2006. Tento výsledek je za hodnocené období nejlepší od roku 1993. Údaje týkající se plnění jsou uvedeny k rozpočtu po změnách k 30.9.2007²³.

Plnění státního rozpočtu

v mld. Kč

	Skutečnost leden až září 2006	2007		Plnění v %	Index 2007/2006
		schválený rozpočet	skutečnost leden až září		
Příjmy celkem	673,50	964,44	748,52	77,6	111,1
Výdaje celkem	672,01	1 056,25	712,21	67,4	106,0
Saldo	1,49	-91,81	36,32	x	24,4x

* včetně úprav k 30.6. a 30.9.2007

Příjmy státního rozpočtu

Celkové příjmy státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí roku 2007 ve výši 748,5 mld. Kč představují 77,6 % rozpočtu po změnách a meziroční růst o 75,0 mld. Kč, tj. o 11,1 %. Dosavadní inkaso příjmů převýšilo ¼ rozpočtu po změnách o 25,2 mld. Kč.

Daňové příjmy dosáhly 383,9 mld. Kč, což při plnění rozpočtu na 74,3 % představovalo meziroční růst o 11,2 %. **Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení** ve výši 268,5 mld. Kč naplnily rozpočet na 75,6 % a meziročně vzrostly o 10,0 %. **Nedaňové a ostatní příjmy** ovlivňují plnění celkových příjmů nejvýrazněji. Jejich výše 96,2 mld. Kč představuje 103,9 % rozpočtu po změnách a meziroční růst o 14,0 %.

Plnění daňových příjmů ovlivnilo především **inkaso daní z příjmů právnických osob**, které ve výši 88,7 mld. Kč představuje 82,5 % rozpočtu a meziroční růst o 21,0 %. **Inkaso daně z příjmů fyzických osob** dosáhlo celkem za tři čtvrtletí 73,0 mld. Kč, tj. 74,5 % rozpočtu a bylo tak o 10,7 % nad úrovní skutečnosti stejného období roku 2006. **Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti** dosáhla 62,4 mld. Kč při plnění rozpočtu na 74,7 % a meziročním růstu o 13,0 %. **Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti** ve výši 6,3 mld. Kč znamená plnění rozpočtu na 66,1 % a proti stejnému období roku 2006 je nižší o 9,0 %. **Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů** dosáhla 4,4 mld. Kč, což představuje 86,9 % rozpočtu a meziroční růst o 13,7 %.

Inkaso DPH ke konci září letošního roku dosáhlo 119,6 mld. Kč, tj. 73,1 % rozpočtu a meziročně vzrostlo o 11,3 mld. Kč, tj. o 10,4 %. Jeho meziroční růst byl o 3,7 procentního bodu vyšší než rozpočtovaná dynamika (6,7 %).

Inkaso spotřebních daní dosáhlo 89,6 mld. Kč, tj. 68,2 % rozpočtu při meziročním růstu o 4,5 %. Na celkovou výši inkasa spotřebních daní má z velké části vliv jejich struktura, kterou cca z 90 % tvoří daň z minerálních olejů a daň z tabákových výrobků. Zbýlých 10 % představují spotřební daně z lihu, piva a vína a meziproduktů. Celkové inkaso **daně z minerálních olejů** ve výši 58,9 mld. Kč se proti třem čtvrtinám roku 2006 zvýšilo o 2,9 mld. Kč, tj. o 5,2 %. Z této částky plyne do příjmů státního rozpočtu 90,9 % a 9,1 % výnosu daně je určeno Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Jeho příjem z této daně za hodnocené období činil 5,4 mld. Kč. Druhou váhově významnou položkou je **spotřební daň z tabákových výrobků**. Jejich inkaso ve výši 27,9 mld. Kč bylo ve srovnání s odpovídající úrovní roku 2006 o 3,0 % vyšší. Meziroční srovnání však nemá vypovídací hodnotu, neboť k 1. 3. 2007 došlo ke změně sazby spotřební daně a navíc byla zákonem omezena výše předzásobení. Inkaso ostatních váhově méně významných položek (**daň z vína, piva a lihu**) dosáhlo v souhrnu hodnoty 8,1 mld. Kč a proti srovnatelnému období loňského roku bylo o 5,2 % vyšší.

Správní poplatky včetně odpovídající části tržeb za kolký, zahrnuté v příjmech státního rozpočtu, představovaly za 9 měsíců částku 2,9 mld. Kč (stejně jako ke konci září v roce 2006) a naplnily tak celoroční předpoklad pouze na 63,5 %.

Příjmy ze cla náležející státnímu rozpočtu byly za devět měsíců vykázaný ve výši cca 1,0 mld. Kč (národní podíl ve výši 25 % z předepsaných celních příjmů, který náleží ČR po vstupu do EU), tj 86,5 % rozpočtu.

Na **daních z majetkových a kapitálových převodů**, které zahrnují daň dědickou, darovací a daň z převodu nemovitostí, inkasoval státní rozpočet za tři čtvrtletí 2007 celkem 7,2 mld. Kč, což představuje plnění rozpočtu na 80,5 % při meziročním růstu o 19,3 %. Nejvýznamnější položkou majetkových daní je **daň z převodu nemovitostí**, která představuje cca 92 %. Příjem státního rozpočtu z této daně za 3/4 roku 2007 činil 6,6 mld. Kč, což bylo 79,5 % ročního rozpočtu a meziroční růst činil 19,5 %.

²² Zpráva obsahuje pouze výsledky pokladního plnění státního rozpočtu, tak jak to ukládá § 20 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

²³ Podrobnější přehled o plnění a meziročních změnách příjmů a výdajů státního rozpočtu ukazuje tabulka 10.1 v tabulkových přehledech

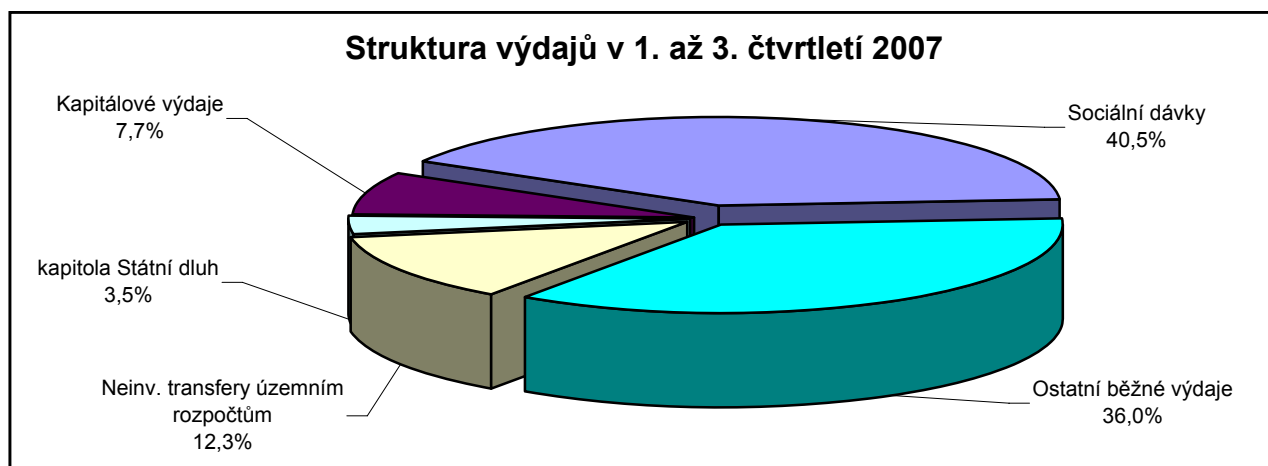
Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení dosáhly výše 268,5 mld. Kč, což představuje 75,6 % rozpočtu a meziroční růst o 10,0 %. Na **důchodové pojištění** připadlo 221,1 mld. Kč, t.j. 75,1 % rozpočtu, při meziročním růstu o 10,0 %.

V 1. až 3. čtvrtletí roku 2007 dosáhly **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery** celkové výše 96,2 mld. Kč, tj. 103,9 % rozpočtu po změnách (k 30.9.2007). Vysoké plnění bylo ovlivněno nerozpočtovanými příjmy v rámci přijatých transferů ve výši 39,1 mld. Kč. Bez těchto prostředků by plnění nedaňových a ostatních příjmů činilo 61,6 %.

Největší část tvořily **přijaté transfery**. Ty dosáhly podle údajů pokladního plnění výše 78,0 mld. Kč (123,6 % rozpočtu po změnách k 30.6.2007). Zde se v nejvyšší míře projeví převody prostředků z fondů organizačních složek státu (zejména z rezervních fondů) do příjmů kapitol ve výši 34,3 mld. Kč (nejsou rozpočtovány), tj. o 0,9 mld. Kč méně než v roce 2006. **Transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu** dosáhly zatím 24,4 mld. Kč (39,7 % rozpočtu po změnách) a byly tak o 3,0 mld. Kč vyšší než v roce 2006 (včetně kompenzačních plateb, které nejsou od roku 2007 realizovány). Dále došlo na základě usnesení vlády č. 629/2007 k převodu 13,9 mld. Kč z **rezervních fondů kapitol do příjmů kapitoly VPS**. O tuto částku byly zvýšeny příjmy i výdaje státního rozpočtu v kapitole VPS. Nad rámec rozpočtu došlo k převodu 4,8 mld. Kč z **fondu státních záruk do příjmů kapitoly VPS** (to se projeví nad rámec rozpočtu i ve výdajích jako realizace státních záruk, tzn. není zde vliv na saldo rozpočtu). Další 0,5 mld. Kč se stalo příjmem kapitoly OSFA jako transfer prostředků od Fondu národního majetku z výnosů privatizovaného majetku.

Výdaje státního rozpočtu

Celkové výdaje dosáhly v 1. až 3. čtvrtletí roku 2007 výše 712,2 mld. Kč při čerpání rozpočtu na 67,4 % a meziročním růstu o 6,0 %. **Běžné výdaje** ve výši 657,4 mld. Kč představují čerpání rozpočtu po změnách na 68,8 % při meziročním růstu o 5,5 %. **Kapitálové výdaje** činily 54,9 mld. Kč při čerpání rozpočtu po změnách na 54,4 % a meziročním růstu o 12,5 %. Podobně jako v předchozích letech bylo čerpání běžných výdajů vyšší než výdajů kapitálových.

Významná část (48,3 % celkových výdajů a 52,4 % běžných výdajů) směřovala **do sociální oblasti**¹. S účinností od 1.1.2007 byla přijata řada legislativních změn, které ve sledovaném období ovlivnily výši i strukturu těchto výdajů. **Sociální dávky**² dosáhly celkové výše 288,2 mld. Kč, tj. 43,8 % všech běžných výdajů, a byly plněny na 74,4 % rozpočtu při meziročním růstu o 8,4 %. Největší objem sociálních dávek (74,8 %) představovaly **výdaje na důchody**, které byly čerpány ve výši 215,6 mld. Kč, tj. na 75,1 % rozpočtu. Proti stejnému období roku 2006 byly vyšší o 5,6 %. Na **ostatní dávky**³ v sociální oblasti bylo vynaloženo celkem 30,7 mld. Kč, tj. 79,4 % rozpočtu. Vzhledem k legislativním změnám nelze tyto dávky meziročně srovnávat. Z toho **dávky nemocenského pojištění** představovaly 26,1 mld. Kč (79,9 % rozpočtu), meziroční pokles 0,9 %.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce 5,4 mld. Kč, tj. 75,2 % rozpočtu, při meziročním poklesu o 3,5 %. Výše těchto výdajů závisí od celkové míry nezaměstnanosti a jejího vývoje. Míra registrované nezaměstnanosti k 30.9.2007 vypočtená z dosažitelných uchazečů o zaměstnání činila 6,2 % (ke stejnému datu roku 2006 to bylo 7,8 %); počet evidovaných nezaměstnaných dosáhl 365,0 tis. osob (v roce 2006 454,2 tis. osob).

¹ sociální dávky, sociální transfery územním rozpočtům, výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, státní příspěvek na penzijní připojištění, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel

² důchody, ostatní dávky vč. dávek nemocenského pojištění, výdaje na dávky státní sociální podpory a podpory v nezaměstnanosti (bez sociálních transferů územním rozpočtům)

³ dávky nemocenského pojištění (nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, peněžitá pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v mateřství a těhotenství), výdaje na zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky pomoci v hmotné nouzi poskytované Ministerstvem obrany, příspěvek na péči poskytovaný do zahraničí a další drobné dávky

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**⁵ činily 3,8 mld. Kč a byly proti stejnému období roku 2006 vyšší o 10,8 % . Čerpáno bylo 75,1 % rozpočtu.

Výdaje na **platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné** byly ke konci září 2006 čerpány ve výši 61,3 mld. Kč, tj. na 63,4 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 6,5 %.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím byly uvolněny ve výši 28,4 mld. Kč, tj. 58,5 % upraveného rozpočtu. Meziročně se tyto výdaje státního rozpočtu snížily o 11,9 %.

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům centrální úrovně byly čerpány v celkovém objemu téměř 45,0 mld. Kč, tj. na 55,5 % rozpočtu. Z toho na **transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění** představující platby státu na zdravotní pojištění za vybrané skupiny obyvatel připadlo 35,7 mld. Kč (75,6 % rozpočtu) při meziročním růstu o 2,9 %.

Neinvestiční transfery státním fondům ve výši 9,3 mld. Kč byly plněny na 27,5 % rozpočtu a meziročně se snížily o 26,0 %.

V rámci běžných výdajů státního rozpočtu značný objem čerpání vykázaly **neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně - 87,9 mld. Kč**, tj. 70,7 % upraveného rozpočtu při meziročním zvýšení o 7,6 %. Z toho převod prostředků z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na přímé náklady škol zřizovaných obcemi a kraji na první tři čtvrtletí 2007 činil 55,9 mld. Kč, tj. o 2,6 mld. Kč více než na stejné období roku 2006. Obcím bylo poskytnuto na dávky v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým 6,4 mld. Kč a na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách 10,3 mld. Kč.

Převod do fondu státních záruk rozpočtovaný na rok 2007 v částce 12,1 mld. Kč byl k 30.9.2007 vykázán ve výši 4,3 mld. Kč, tj. 35,4 % rozpočtu (nečerpáný zůstatek fondu z roku 2006 činil 1,0 mld. Kč).

Státní podpora stavebního spoření poskytovaná podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů, byla vyplacena ve výši 14,3 mld. Kč, tj. na 100,8 % upraveného rozpočtu. **Státní příspěvek na důchodové připojištění** poskytnutý v prvních 3 čtvrtletích roku 2007 činil téměř 3,3 mld. Kč, tj. 74,4 % rozpočtu, při meziročním růstu o 13,4 %.

Na **odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie** je ve státním rozpočtu na rok 2007 vyčleněno 30,0 mld. Kč; ke konci září byly odvedeny prostředky ve výši téměř 18,6 mld. Kč, tj. 61,9 % rozpočtu. Z toho odvod podle daně z přidané hodnoty (vč. korekce Velké Británie) dosáhl 5,3 mld. Kč a odvod podle hrubého národního produktu 13,3 mld. Kč. Meziročně se tyto odvody snížily celkem o 4,5 %. Kromě výše uvedených odvodů podle DPH a HND byla na počátku roku 2007 uhrazena roční **splátka do Výzkumného fondu uhlí a oceli** v částce více než 220 mil. Kč.

V kapitole **Státní dluh** bylo vynaloženo 25,1 mld. Kč, tj. 65,8 % rozpočtu, při meziročním růstu o 7,7 %. Čerpání finančních prostředků v průběhu roku souvisí s úrokovými platbami v návaznosti na platební kalendář střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů.

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech čtvrtletích roku 2007 ve výši 54,8 mld. Kč představovalo 61,2 % upraveného rozpočtu (obvyklá dlouhodobě vykazovaná úroveň) a bylo o 12,4 mld. Kč pod třemi čtvrtinami rozpočtované hodnoty. Meziročně se kapitálové výdaje zvýšily o 12,5 %.

⁵ výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR)